

Leerjaar
2024-2025

Examenjaar 2026

pto/pta havo4

SE
VEN
WOL
DEN
CAMPUS

OSG Sevenwolden

Schans 100

8441 AE Heerenveen

Geachte havoleerlingen in de vierde klas,

In dit document vinden jullie informatie over de schoolexamens 2024-2026. Je hebt deze informatie nodig om de (school)examens goed door te komen. Lees een en ander dan ook goed door en noteer belangrijke zaken alvast in je agenda.

Het informatiepakket bestaat uit de volgende onderdelen:

- Programma van Toetsing en Afsluiting, het PTA (regeling schoolexamens voor de afdeling havo)
- Bijlage bij het PTA van de afdeling havo
- Informatie over het centraal examen (CE)

ad 1)

In het PTA wordt voor elk vak beschreven:

- wat de toetsstof van het schoolexamen is;
- wanneer en in welke vorm de verschillende toetsen worden afgenomen;
- wanneer welk schoolexamen herkanst kan worden;
- hoe de eindcijfers van het schoolexamen berekend worden;
- welke hulpmiddelen zijn toegestaan;
- en welke eindtermen/domeinen worden afgetoetst.

ad 2)

In de *Bijlage bij het PTA* kun je bepalingen terugvinden:

- die betrekking hebben op de praktische uitvoering van het schoolexamen (o.a. aard en eisen van het profielwerkstuk (PWS) en de herkansingsregeling)
- die de rapportage en de archivering van de resultaten betreffen.

Opmerking: het *Examenreglement* van OSG Sevenwolden is te vinden op de schoolwebsite en ligt ter inzage bij de teamleiders.

Heerenveen, 17 september 2024

Mevr. A. Bosma, secretaris van het examen

Inhoudsopgave

Vakinhoud Programma van Toetsing en Afsluiting 2024-2026, havo	3
Aardrijkskunde	4
Bedrijfseconomie	5
Bewegen, Sport en Maatschappij (BSM)	6
Biologie	7
Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV).....	8
Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) – TAN/Synthese	9
Duitse taal- en literatuur.....	10
Economie	11
Engelse taal- en literatuur.....	12
Franse taal- en literatuur	13
Geschiedenis	14
Informatica	15
Kunst Algemeen – Beeldende Vorming	16
Kunst Algemeen – Muziek	17
Lichamelijke Opvoeding (L.O.)	18
Lichamelijke Opvoeding (L.O.) – TAN / Synthese.....	18
Loopbaan Oriëntatie (LOB)	19
Loopbaan Oriëntatie (LOB) – TAN / Synthese.....	19
Maatschappijleer	20
Maatschappijleer TAN / Synthese.....	21
Maatschappijwetenschappen (MAW)	22
Natuurkunde.....	23
Nederlandse taal- en letterkunde.....	24
Nederlandse taal- en letterkunde (TAN/synthese).....	25
Praktijkgericht programma (PGP)	26
Profielwerkstuk (PWS)	27
Rekenvaardigheid	28
Scheikunde.....	29
Wiskunde A.....	30
Wiskunde B	31
BIJLAGE bij het Programma van Toetsing en Afsluiting van OSG Sevenwolden	Fout!
Bladwijzer niet gedefinieerd.	
De indeling van het Centraal Eindexamen (CE).....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Vakinhoud Programma van Toetsing en Afsluiting 2024-2026, havo

■ aardrijkskunde	[ak]
■ bedrijfseconomie	[be]
■ bewegen, sport en maatschappij	[bsm]
■ biologie	[biol]
■ culturele en kunstzinnige vorming (gemeens. deel)	[ckv]
■ Duitse taal en letterkunde	[dutl]
■ economie	[econ]
■ Engelse taal en letterkunde	[entl]
■ Franse taal en letterkunde	[fatl]
■ geschiedenis	[ges]
■ informatica	[in]
■ kunst, uitstroomrichting beeldend + algemeen	[kubv / kua]
■ kunst, uitstroomrichting muziek + algemeen	[kumu / kua]
■ lichamelijke opvoeding (gemeenschappelijk deel)	[lo]
■ oriëntatie op loopbaan en beroepskeuze	[lob]
■ maatschappijleer (gemeenschappelijk deel)	[maat]
■ maatschappijwetenschappen	[maw]
■ natuurkunde	[na]
■ Nederlandse taal en letterkunde	[netl]
■ praktijkgericht programma	[pgp]
■ profielwerkstuk	[pws]
■ rekenvaardigheid (voor leerlingen zonder wiskunde)	
■ scheikunde	[schk]
■ wiskunde A	[wa]
■ wiskunde B	[wb]

Dit document geeft per vak een schematisch overzicht van de schoolexamens van het cohort 2024-2026. Uit dit overzicht kun je aflezen wanneer welk schoolexamen plaatsvindt, waar het over gaat en hoe zwaar het telt voor het schoolexameneindcijfer. Ook is voor een aantal vakken een aanvulling op of inperking van de algemene herkansingsregeling opgenomen.

In de tabellen wordt met de codes S, M, P of G aangegeven wat voor schoolexamen het betreft. Hierbij staat S voor schriftelijk, M voor mondeling, P voor practicum, G voor groepsopdracht.

De kolom *Herk.* geeft aan of een schoolexamen herkansbaar is. Tevens wordt per toets, voor zover mogelijk, aangegeven hoe lang deze duurt.

Onvoorziene wijzigingen in dit document, precieze tijden en plaatsen van de toetsen en de herkansingen en wat je verder over het schoolexamen moet weten, kun je in de loop van het schooljaar tegemoet zien via e-mailberichtgeving in Somtoday.

Aardrijkskunde

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1	C1-C2-C3	Aarde Systeem Aarde Hfst 1	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 P1	O4-2	A2-C1-C2-C3	PO groepsopdracht Aarde Systeem Aarde Hfst 1	Nvt	1		P		Cijfer	N	
	J4 P2	O4-3	C1-C2-C3	Aarde Systeem Aarde Hfst 2	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW2	T4-1	A1-C1-C2-C3	Aarde Systeem Aarde Hfst 1-2-3	90	3	15%	S		Cijfer	N	
	J4 P3	O4-4	B1-B2-B3	Wereld Arm en Rijk Hfst 3	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 P4	T4-2	A2-B1-B2-B3	PO groepsopdracht Wereld Arm en Rijk Hfst 3-4	Nvt	2	10%	P		Cijfer	N	
	J4 TW4	T4-3	A1-B1-B2-B3	Wereld Arm en Rijk Hfst 1-2-3-4	90	3	15%	S		Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	A1-E1-E2	Leefomgeving Wonen in Nederland Hfst 1-2	90		18%	S		Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	A1-E1-E2	Leefomgeving Wonen in Nederland Hfst 3-4	90		18%	S		Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	A1-D1-D2	Ontwikkelingsland Brazilië Hfst 1-2-3-4	90		24%	S		Cijfer	J	

- Geoorloofd absent geeft recht op inhalen toets (in havo 4) op:
  - Het eerst volgende (reguliere) inhaalmoment
  - Op 1 van de 2 door de sectie georganiseerde inhaalmomenten (voor de kerst/zomervakantie)

Bedrijfseconomie

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1		Geldzaken (deel)	45	1		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	Het betreffende deel wordt ruim van tevoren opgegeven
	J4 TW1	O4-2		Geldzaken	90	2		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-3		Ondernemerschap	90	2		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P3	O4-4		Opdracht	n.v.t.	0		P	gewone rekenmachine	O/V	N	
	J4 TW3	O4-5		Eenmanszaak (tot Eindbalans)	90	2		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW4	O4-6		Eenmanszaak	90	3		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P1-4	O4-7		Gemiddeld ander werk	45	2		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	Gemiddeld ander werk: het gemiddelde van s.o.'s die tussen de toetsweken door gegeven kunnen worden. De hoeveelheid en de inhoud worden in overleg opgegeven.
25/26	J5 TW1	T5-1	A-B1-B2-B3-B4-C1-D1-D2-F1-F2	Besloten vennootschap	90		33%	S	gewone rekenmachine Woordenboek Nederlandse taal	Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	A-B3-B4-C1-D2-E1-E2-F1-F2-G	Naamloze Vennootschap	90		33%	S	gewone rekenmachine Woordenboek Nederlandse taal	Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	A-B1-B2-B3-B4-C1-C2-D1-D2-E1-E2-F1-F2-G	Besloten Vennootschap, Naamloze Vennootschap, Ondernemerschap, Eenmanszaak en Geldzaken	90		34%	S	gewone rekenmachine Woordenboek Nederlandse taal	Cijfer	J	

Bewegen, Sport en Maatschappij (BSM)

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1-2	PO4-1	A-B	Vaardigheidstoets 1	Nvt		5%	P		Cijfer	N	
	J4 P1-2	PO4-2	A-B	Vaardigheidstoets 2	Nvt		5%	P		Cijfer	N	
	J4 P1-2	PO4-3	A-B	Vaardigheidstoets 3	Nvt		5%	P		Cijfer	N	
	J4 P1-2	PO4-4	A-B	Vaardigheidstoets 4	Nvt		5%	p		Cijfer	N	
	J4 TW3	T4-1	C-D-E	Theorie Toets; bewegen en regelen en spelregelkennis	60		10%	S		Cijfer	N	
	J4 P3-4	PO4-6	A-C	Beoordeling lesgeven en lesvoorbereidingsformulier	Nvt		10%	P/S		Cijfer	N	
	J4 P1-4	PO4-5	B	Actieve deelname	Nvt			P		O/V	N	
25/26	J5 TW2	T5-1	D	Theorie Toets 2: BSM boek; Bewegen en gezondheid en Trainingsleer	60		10%	S		Cijfer	J	
	J5 P1-3	HD5-2	B6	2 Keuze activiteiten; waterskiën / skiën - snowboarden / wandklimmen	Nvt			P		O/V	N	Start in klas 4 en rondt af in klas 5. Dit moet met een voldoende worden afgesloten om een voldoende cijfer beoordeling voor BSM te krijgen.
	J5 P1-3	HD5-3	A-E1	4 ervaringen opdoen in het werkveld o.a. sportdagen fluiten / begeleiden / toernooien basisschool	Nvt			P		O/V	N	Start in klas 4 en rondt af in klas 5. Dit moet met een voldoende worden afgesloten om een voldoende cijfer beoordeling voor BSM te krijgen.
	J5 P1-3	PO5-1	A-B-C-D	Vaardigheidstoets 5	Nvt		5%	P		Cijfer	N	Dit cijfer mag je alleen inhalen bij een blessure
	J5 P1-3	PO5-2	A-B-C-D	Vaardigheidstoets 6	Nvt		5%	P		Cijfer	N	Dit cijfer mag je alleen inhalen bij een blessure
	J5 P1-3	PO5-3	A-B-C-D	Vaardigheidstoets 7	Nvt		5%	P		Cijfer	N	Dit cijfer mag je alleen inhalen bij een blessure
	J5 P1-3	PO5-4	A-B-C-D	Vaardigheidstoets 8	Nvt		5%	P		Cijfer	N	Dit cijfer mag je alleen inhalen bij een blessure
	J5 P1-2	HD5-1	D2	Eigen fitheid meten middels testen	Nvt			P		O/V	N	Dit moet met een voldoende worden afgesloten om een voldoende cijfer beoordeling voor BSM te krijgen.
	J5 P1-2	PO5-5	D2	Persoonlijk Trainingsschema opstellen	Nvt		10%	S		Cijfer	N	
	J5 P2-3	PO5-6	E3	Organisatie en uitvoering indoor sportdag	Nvt		10%	P/S		Cijfer	N	
	J5 P1-3	PO5-7	C1	Deelnemer: verplicht 80 % actieve deelname	Nvt		10%	P		Cijfer	N	Start in klas 4 en rondt af in klas 5.
	J5 P1-3	HD5-4	A-B-C-D-E	Examendossier opmaken met alle schoolexamen opdrachten/toetsen	Nvt			P/S		O/V/G	N	Start in klas 4 en rondt af in klas 5. Dit moet met een voldoende of goed worden afgesloten om een voldoende cijfer beoordeling voor BSM te krijgen.

Biologie

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1		H1 (gedrag)	45	2		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P1	O4-2		Praktische Opdracht, nog nader te bepalen	90	1		P	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW1	O4-3		H2 (cellen)	45	2		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P2	O4-4		Praktische Opdracht, nog nader te bepalen	90	1		P	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-5		H3 (onderzoek doen) H4 (voortplanting)	90	4		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P3	O4-6		Praktische Opdracht, nog nader te bepalen	90	1		P	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-7		H7 (soorten en relaties) H8 (ecosysteem en evenwicht)	90	4		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P4	O4-8		Praktische Opdracht, nog nader te bepalen	90	1		P	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW4	O4-9		H5 (voeding en energie) H6 (voeding en vertering)	90	6		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	A12-A13-A15-M2.2-M7-M8-O6-P1 t/m P5	H7-H8 (havo4) en H9-H10 (havo5)	90		30%	S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 P2	PO5-1	A5-A6-A7-A10-A11	Transport	90		5%	P	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J5 TW2	T5-2	A1-A9-A14-A15-M1-M2.1-M3 t/m M6-O1.6-O3-O7 t/m O9	H1-H2-H4 (havo4) en H11-H12 (havo5)	90		30%	S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 P3	PO5-2	A1 t/m A4 - A8-A9-A14-A16	Biochemie van urine	90		5%	P	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J5 TW3	T5-3	A15-M2.3-O1.1 t/m O1.5-O2-O4-O5	H3-H5-H6 (havo4) en H13-H14 (havo5)	90		30%	S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	J	

Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV)

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 TW	T4-1	A,B,C,D	Onderzoeksopdracht Beeldende kunst	Nvt		17%	S		Cijfer	N	
	J4 P	PO4-1	C,D	Praktijkopdracht Beeldende kunst	Nvt		8%	P		Cijfer	N	
	J4 TW	T4-2	A,B,C,D	Onderzoeksopdracht Film en fotografie	Nvt		17%	S		Cijfer	N	
	J4 P	PO4-2	C,D	Praktijkopdracht Film en fotografie	Nvt		8%	P		Cijfer	N	
	J4 TW	T4-3	A,B,C,D	Onderzoeksopdracht Architectuur	Nvt		17%	S		Cijfer	N	
	J4 P	PO4-3	C,D	Praktijkopdracht Architectuur	Nvt		8%	P		Cijfer	N	
	J4 TW	T4-4	A,B,C,D	Onderzoeksopdracht Muziek en dans	Nvt		17%	S		Cijfer	N	
	J4 P	PO4-4	C,D	Praktijkopdracht Muziek en dans	Nvt		8%	P		Cijfer	N	

Het cijfer voor Culturele en Kunstzinnige Vorming is een onderdeel van het combinatiecijfer.

Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) – TAN/Synthese

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 TW	T4-1	A,B,C,D	Onderzoeksopdracht 1	Nvt		33%	S		Cijfer	N	
	J4 P	PO4-1	C,D	Praktijkopdracht 1	Nvt		17%	P		Cijfer	N	
	J4 TW	T4-2	A,B,C,D	Onderzoeksopdracht 2	Nvt		33%	S		Cijfer	N	
	J4 P	PO4-2	C,D	Praktijkopdracht 2	Nvt		17%	P		Cijfer	N	

Het cijfer voor Culturele en Kunstzinnige Vorming is een onderdeel van het combinatiecijfer.

Duitse taal- en literatuur

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 TW1	O4-1		Leertoets	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 P2	O4-2	D/F	Schrijftoets	45	2		S	Woordenboek	Cijfer	N	
	J4 P2	O4-3	E	Literatuur	45	2		S		Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-4		Leertoets	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 P3	O4-5	A	Luistervaardigheid I	45	2		S		Cijfer	N	
	J4 P3	O4-6	B	Leesvaardigheid I	45	4		S	Woordenboek	Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-7		Leertoets	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 P4	O4-8	C	Gespreksvaardigheid / Spreekvaardigheid	15	2		M	Woordenboek	Cijfer	N	
	J4 P4	O4-9		Luistervaardigheid II	45	2		S		Cijfer	N	Mocht het tweede cijfer lager zijn dan de eerste keer dan wordt het gemiddelde van de eerste en de tweede toets genomen. Mocht het tweede cijfer hoger zijn dan het eerste, dan vervalt het eerste cijfer.
	J4 P4	O4-10		Leesvaardigheid II	45	4		S	Woordenboek	Cijfer	N	Mocht het tweede cijfer lager zijn dan de eerste keer dan wordt het gemiddelde van de eerste en de tweede toets genomen. Mocht het tweede cijfer hoger zijn dan het eerste, dan vervalt het eerste cijfer.
	J4 TW4	O4-11		Leertoets	45	1		S		Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	A,E	Leesvaardigheid & Literatuur	45		25%	S	Woordenboek	Cijfer	N	
	J5 TW2	T5-2	D,F	Schrijfvaardigheid brief	45		25%	S	Woordenboek	Cijfer	J	Deze toets wordt digitaal afgenomen in "exam.net" of een ander programma zonder hulpmiddelen. Je dient 15 minuten eerder aanwezig te zijn om je computer op te starten.
	J5 TW2 / P3	T5-3	B	Luister- en kijkvaardigheid (oefenmateriaal bestaat uit luistervaardigheid materiaal uit oude CITO toetsen en opdrachten)	60		25%	S		Cijfer	J	Bij deze toets wordt gebruik gemaakt van een extern toetssysteem (Cito). Hierdoor zijn er afwijkingen mogelijk in het afnamemoment en het moment waarop de beoordeling bekend gemaakt wordt.
	J5 TW3	T5-4	C	Gespreksvaardigheid	20		25%	M	Woordenboek	Cijfer	N	

Economie

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1		Procenten en indexcijfers + begrippen	45	1		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW1	O4-2		Inkomen, sparen & lenen	90	1		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-3		Procenten en indexcijfers, verzekeren, BBP	90	2		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-4		Belasting, ongelijkheid, internationale handel	90	2		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW4	O4-5		Internationale handel, speltheorie, vraag en aanbod	90	2		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P1-4	O4-6		Gemiddeld ander werk	45	2		S	gewone rekenmachine	Cijfer	N	Gemiddeld ander werk: het gemiddelde van s.o.'s die tussen de toetsweken door gegeven kunnen worden. De hoeveelheid en de inhoud worden in overleg opgegeven.
25/26	J5 TW1	T5-1	A, B, D1 t/m D7, H1	Markt	90		34%	S	gewone rekenmachine Woordenboek Nederlandse taal	Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	A, A2, B, C, E1 en G 1t/m 3, D9, H4	Arbeid + Geldzaken	90		33%	S	gewone rekenmachine Woordenboek Nederlandse taal	Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	A, B, C, E2, G3, H1, H2, H3, I1, I2	Crisis + Welvaart	90		33%	S	gewone rekenmachine Woordenboek Nederlandse taal	Cijfer	J	

Engelse taal- en literatuur

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	P1	O4-1		Volledige CITO kijk- en luistertoets (KLT)	60	2		S		Cijfer	N	
	TW1	O4-2		Leestoets CITO	90	2		S	Woordenboek E-N (zelf meenemen)	Cijfer	N	
	P2	O4-3		Gespreksvaardigheid	10	2		M		Cijfer	N	
	P2	O4-4		Schrijfvaardigheid: creative writing	45	2		S	Woordenboek N-E (zelf meenemen)	Cijfer	N	
	TW2	O4-5		WASP-toets + Use of English	45	2		S		Cijfer	N	
	P3	O4-6		Volledige CITO kijk- en luistertoets (KLT)	60	2		S		Cijfer	N	Het vervangt ook het KLT-cijfer uit p1 indien er nu een hoger cijfer is behaald, indien er nu lager is behaald, dan blijft het P1 cijfer staan en wordt dus niet aangepast.
	TW3	O4-7		Leestoets CITO	90	2		S	Woordenboek E-N (zelf meenemen)	Cijfer	N	Het vervangt ook het leescijfer uit p1 indien er nu een hoger cijfer is behaald, indien er nu lager is behaald, dan blijft het P1 cijfer staan en wordt dus niet aangepast.
	P4	O4-8		Schrijfvaardigheid: creative writing Alleen voor wie wil EN wie aantoonbaar oefent	45	2		S	Woordenboek N-E (zelf meenemen)	Cijfer	N	Het vervangt ook het schrijfcijfer uit p2 indien er nu een hoger cijfer is behaald, indien er nu lager is behaald, dan blijft het P2 cijfer staan en wordt dus niet aangepast.
	P4	O4-9		Kennis van land en volk – praktische opdracht	nvt	0		S/M		O/V/G	N*	*Deze opdracht moet minimaal met een voldoende worden afgerond. Bij een onvoldoende resultaat volgt een vervangende opdracht die ook minimaal met een voldoende moet worden afgerond. Bij een onvoldoende resultaat ben je niet bevorderbaar naar havo 5.
	TW4	O4-10		Literatuurtoets	90	2		S		Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	C1,C2,E,F	Gespreks- en spreekvaardigheid; dialoog / discussie in tweetallen + gesprek over in havo 5 gelezen Engelstalige werken.	20		25%	M		Cijfer	J	Bij deze toets ben je verplicht een half uur van tevoren aanwezig te zijn.
	J5 TW2	T5-2	E	Literatuur: kennis en begrip van een aantal literaire werken en fragmenten.	90		25%	S		Cijfer	N	Een na het reguliere toetsmoment af te leggen toets literatuur zal mondeling worden afgenomen.
	J5 TW2/ P3	T5-3	B	Kijk en luistertoets; oefenmateriaal bestaat uit eigen luistervaardigheidsmateriaal en oude CITO toetsen.	60		25%	S		Cijfer	J	Bij deze toets wordt gebruik gemaakt van een extern toetsstelsel (Cito). Hierdoor zijn er afwijkingen mogelijk in het afnamemoment en het moment waarop de beoordeling bekendgemaakt wordt.
	J5 TW3	T5-4	D1,D2	Schrijfvaardigheid in de vorm van een schrijfofdracht; alle grammatica en verworven schrijfvaardigheden uit de gehele schoolcarrière.	90		25%	S	Woordenboek N-E (zelf meenemen)	Cijfer	J	Bij deze toets ben je verplicht 15 minuten van tevoren aanwezig te zijn om je laptop/iPad op te starten.

Frans taal- en literatuur

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoordeling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 TW1	O4-1		Leesvaardigheid	90	1		S	Woordenboek F-N (zelf meenemen)	Cijfer	N	
	J4 P1	O4-2		Toets chapitre 1	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-3		Luistervaardigheid	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 P2	O4-4		Toets chapitre 2	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-5		Schrijfvaardigheid	45	1		S	Woordenboek N-F (zelf meenemen)	Cijfer	N	
	J4 P3	O4-6		Toets chapitre 4	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 P4	O4-7		Gespreksvaardigheid Taakgericht Onderwijs Lessenserie	nvt	1		M		Cijfer	N	
	J4 P4	O4-8		Literatuur Leesdossiers Ch 1 en 2	nvt	1		S		Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	D1,D2	Schrijfvaardigheid: in de vorm van een schrijfofdracht; alle grammatica en verworven schrijfvaardigheden uit de gehele schoolcarrière	90		25%	S	Woordenboek N-F (zelf meenemen)	Cijfer	J	
	J5 TW2 / P3	T5-2	B	Kijk en luistertoets: oefenmateriaal bestaat uit eigen luistervaardigheid materiaal en oude CITO toetsen	60		25%	S		Cijfer	J	Bij deze toets wordt gebruik gemaakt van een extern toetssysteem (Cito). Hierdoor zijn er afwijkingen mogelijk in het afnamemoment en het moment waarop de beoordeling bekendgemaakt wordt.
	J5 P1-P2 / TW2	T5-3	E	Literatuur: kennis en begrip van een aantal klassikaal behandelde literaire werken en fragmenten	45		25%	S		Cijfer	J*	Toets zal in delen worden afgenomen gedurende de eerste twee perioden. *Het onderdeel literatuur kan alleen als geheel na toetsweek 2 worden herkanst.
	J5 TW3	T5-4	C1,C2,E, F	Gespreks- en spreekvaardigheid: dialoog/discussie in tweetallen over een van tevoren bepaald onderwerp en kort van tevoren uitgereikte stelling	20		25%	M		Cijfer	N	

Geschiedenis

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1		TV5	45	1		S		Cijfer		
	J4 TW1	O4-2		TV6	45	1		S		Cijfer		
	J4 TW2	O4-3/ T4-1	A/B/C/D D	Hist. Thema 1: De -ismen in context TV7 & TV8 PO Staatsgeschiedenis TV9 & 10	90	2	15%	S		Cijfer	N N	Beide schoolexamenonderdelen worden afgesloten met één enkele toets.
	J4 TW3	O4-4		TV9	45	1		S		Cijfer		
	J4 P3	O4-5/ T4-2	A/B/C A/B/E	Hist. Thema 2: Bronopdracht PO TV1 t/m TV4	-	1	10%	P/G		Cijfer	N N	Beide schoolexamenonderdelen worden afgesloten met één enkele verslaglegging (mondelinge presentatie).
	J4 TW4	O4-6		TV5 t/m TV10	90	3		S		Cijfer		
25/26	J5 TW1	T5-1	A/B	TV5 t/m TV10 HC Britse Rijk Kenmerkende Aspecten 18 t/m 49 19 Historische Vaardigheden	90		25%	S	Woordenboek	Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	A/B	TV5 t/m TV10 HC Britse Rijk en HC Duitsland in Europa Kenmerkende Aspecten 18 t/m 49 19 Historische Vaardigheden	90		25%	S	Woordenboek	Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	A/B	TV5 t/m TV10 HC Britse Rijk, HC Duitsland in Europa en HC Nederland Kenmerkende Aspecten 18 t/m 49 19 Historische Vaardigheden	90		25%	S	Woordenboek	Cijfer	J	

Informatica

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P2	O4-1	A-R	Portfolievoortgang	Nvt	0		P		Cijfer	N	
	J4 P4	O4-2	A-R	Portfolio eindcijfer	Nvt	1		P		Cijfer	N	
25/26	J5 P2	PO5-1	A-R	Portfolievoortgang	Nvt		0%	P		Cijfer	N	
	J5 P3	PO5-2	A-R	Portfolio eindcijfer	Nvt		100%	P		Cijfer	N	

Gedurende het schooljaar moeten leerlingen aan projecten werken die de domeinen uit het examenprogramma dekken. Leerlingen houden een portfolio bij.

In het portfolio worden alle kerndomeinen A t/m F behandeld, aangevuld met keuzes uit de domeinen G t/m R.

De waardering bestaat uiteindelijk uit een cijfer (afgerond op 0 decimalen) aan het eind van het schooljaar. De deadline voor het cijfer valt samen met de inleverdeadline van de cijfers in de laatste periode van het schooljaar. Daartoe moet het portfolio precies twee weken eerder 'eindbeoordelingswaardig' zijn.

Aandachtspunten:

- Eén project kan meerdere domeinen dekken
- Er zijn verplichte onderwerpen en keuze-onderwerpen
- Een leerling maakt in overleg met de docent projectkeuzes en stelt samen met hem de bijbehorende examenonderwerpen vast
- Leerlingen houden een digitaal portfolio bij

Kunst Algemeen – Beeldende Vorming

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1	Kube B	Portfolio P1 praktijkopdracht: waarneming	Nvt	1		M		Cijfer	N	
	J4 P2	O4-2	Kube B	Portfolio P2 praktijkopdracht: design	Nvt	1		M		Cijfer	N	
	J4 P3	O4-3	Kube B	Portfolio P3 praktijkopdracht: illustratie	Nvt	1		M		Cijfer	N	
	J4 P4	PO4-1	Kube B	Portfolio P4 – praktijkopdrachten: illustratie en fotografie	Nvt		11%	M		Cijfer	N	
	J4 TW1	O4-4	Kua A,B,C	Hst 2 - De Bespiegeling	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-5	Kua A,B,C	Hst 8.1 - De Bespiegeling	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-6	Kua A,B,C	Hst 8.2 en Hst 8.3 - De Bespiegeling	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW4	T4-1	Kua A,B,C	Hst 2 - De Bespiegeling	90		11%	S		Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	Kua A,B,C	H8.1 en H8.2 – De Bespiegeling	45		11%	S		Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	Kua A,B,C	H8.3 en H9.1 – De Bespiegeling	90		11%	S		Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	Kua A,B,C	H9.2 en H9.3 – De Bespiegeling	90		11%	S		Cijfer	J	
	J5 P3	PO5-1	Kube B,C	Portfolio: Eindexamenpresentatie werkstukken	Nvt		45%	M		Cijfer	N	

Kunst Algemeen – Muziek

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toetsvorm	Hulpmiddelen in toets	Beoordeling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1	Kumu B	Portfolio P1 – praktijkopdracht: cover	Nvt	1		M		Cijfer	N	
	J4 P2	O4-2	Kumu B	Portfolio P2 – praktijkopdracht: meerstemmigheid	Nvt	1		M		Cijfer	N	
	J4 P3	O4-3	Kumu A,B	Portfolio P3 – praktijkopdracht: studio	Nvt	1		S/M		Cijfer	N	
	J4 P4	PO4-1	Kumu B	Portfolio P4 – praktijkopdracht: songwriting/ module muziek H4	Nvt		11%	M		Cijfer	N	
	J4 TW1	O4-4	Kua A,B,C	Hst 2 - De Bespiegeling	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-5	Kua A,B,C	Hst 8.1 - De Bespiegeling	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-6	Kua A,B,C	Hst 8.2 en H8.3 - De Bespiegeling	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW4	T4-1	Kua A,B,C	Hst2 - De Bespiegeling	90		11%	S		Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	Kua A,B,C	H8.1 en H8.2 – De Bespiegeling	45		11%	S		Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	Kua A,B,C	H8.3 en H9.1 – De Bespiegeling	90		11%	S		Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	Kua A,B,C	H9.2 en H9.3 – De Bespiegeling	90		11%	S		Cijfer	J	
	J5 P2	PO5-1	Kua A,B,C	Eindexamenpresentatie: voorbereiding portfolio/module muziek H5	Nvt		15%	S/M		Cijfer	N	
	J5 P3	PO5-2	Kumu B,C	Eindexamenpresentatie: slotconcert portfolio	Nvt		30%	M		Cijfer	N	

Lichamelijke Opvoeding (L.O.)

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1	B (A,C,D,E)	Vaardigheidstoets 1	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P1	O4-2	A (B,C,D,E)	Actieve deelname P1	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P2	O4-3	B (A,C,D,E)	Vaardigheidstoets 2	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P2	O4-4	A (B,C,D,E)	Actieve deelname P2	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P3	O4-5	B (A,C,D,E)	Vaardigheidstoets 3	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P3	O4-6	B (A,C,D,E)	Vaardigheidstoets 4	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P3	O4-7	B,C,E (A,D)	Indoor Sportdag	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P3	O4-8	A (B,C,D,E)	Actieve deelname P3	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P4	O4-9	B (A,C,D,E)	Vaardigheidstoets 5	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P4	O4-10	B (A,C,D,E)	Vaardigheidstoets 6	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P4	O4-11	B,C,E (A,D)	Locatie sportdag	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P4	O4-12	A (B,C,D,E)	Actieve deelname P4	nvt	1		P		cijfer	N	
	J4 P1-4	HD4-1	A,B,C,D,E	Overgangscijfer van H4	nvt		50%	P		O/V/G	N	De eindbeoordeling is gebaseerd op het overgangscijfer van H4. HD4-1 moet met cijfer 5,5 of hoger afgesloten worden. Dan betreft het een V en wanneer het cijfer 7,5 of hoger is een G.
25/26	J5 P1-2	HD5-1	A,B,C,D,E	Actieve deelname aan minimaal drie keuzeactiviteiten van sportoriëntatie (totaal 9 lessen). 100% actieve deelname en voldoende praktische ervaring in de keuzeactiviteiten.	nvt		50%	P		O/V	N	HD5-1 moet met een voldoende afgesloten worden. Wanneer bij HD4-1 een G behaald is en HD5-1 met een voldoende is afgerond, is het SE-eindcijfer een G.

Lichamelijke Opvoeding (L.O.) – TAN / Synthese

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
25/26	J5 P1-3	HD5-1	A,B,C,D,E	Actieve deelname aan alle aangeboden lo-activiteiten. Voldoende deelname, bekwaamheid in praktische, sociale en organisatorische zin.	nvt		100%	P		O/V	N	HD5-1 moet met een <i>voldoende</i> afgesloten worden. Een onvoldoende heeft invloed op het slagen van de examenkandidaat. Vandaar dat er dan ter compensatie nader te bepalen praktische en/of theoretische opdrachten moeten worden uitgevoerd, dan wel een ander te bepalen inhaalprogramma moet worden gevolgd.

Loopbaan Oriëntatie (LOB)

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1-P4	HD4-1		Opdrachten Qompas	Nvt			S		O/V	N	LOB moet met een voldoende afgerond worden anders ben je niet bevorderbaar.
25/26	J5 P1-P3	HD5-1	C	Opdrachten Qompas	Nvt			S		O/V	N	LOB moet met een voldoende afgerond worden anders kan je niet deelnemen aan het examen.

Alle onderdelen moeten met een voldoende zijn afgesloten om over te gaan naar het volgende schooljaar / deel te mogen nemen aan het centraal eindexamen.

Loopbaan Oriëntatie (LOB) – TAN / Synthese

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1-P3	HD4-1	C	Actieve participatie	Nvt			S		O/V	N	LOB moet met een voldoende afgerond worden anders ben je niet bevorderbaar.
25/26	J5 P1-P3	HD5-1	C	Actieve participatie	Nvt			S		O/V	N	LOB moet met een voldoende afgerond worden anders kan je niet deelnemen aan het examen.

Het onderdeel moet met een voldoende zijn afgesloten om over te gaan naar het volgende schooljaar / deel te mogen nemen aan het centraal eindexamen.

Maatschappijleer

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 TW1	T4-1	B	Rechtsstaat	45		20%	S		Cijfer	N	
	J4 P2	PO4-1	C+A	Parlementaire democratie	Nvt		20%	S		Cijfer	N	
	J4 TW3	T4-2	D	Verzorgingsstaat	45		25%	S		Cijfer	N	
	J4 P3	PO4-2	D	Praktijk van de verzorgingsstaat	Nvt		10%	S		Cijfer	N	
	J4 TW4	T4-3	E	Pluriforme samenleving	45		25%	S		Cijfer	N	

Het cijfer voor maatschappijleer is een onderdeel van het combinatiecijfer.

Maatschappijleer TAN / Synthese

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	PO4-1	B+A	Rechtsstaat	Nvt		25%	S		Cijfer	N	
	J4 P2	PO4-2	C+A	Parlementaire democratie	Nvt		25%	S		Cijfer	N	
	J4 P3	PO4-3	D+A	Verzorgingsstaat	Nvt		25%	S		Cijfer	N	
	J4 P4	PO4-4	E+A	Pluriforme samenleving	Nvt		25%	S		Cijfer	N	

Het cijfer voor maatschappijleer is een onderdeel van het combinatiecijfer.

Maatschappijwetenschappen (MAW)

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1		Hoofd- en kernconcepten	35	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW1	O4-2		H1 De samenleving en het individu + H5.1 Onderzoeksvaardigheden	45	1		S		Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-3		H2 De samenleving en bindingen + H5.2 en H5.3 Onderzoeksvaardigheden	45	2		S		Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-4		H3 De samenleving en verschillen + H5.4 Onderzoeksvaardigheden	45	2		S		Cijfer	N	
	J4 P3	PO4-1	A,F	Onderzoeksvaardigheden	Nvt	2	10%	P		Cijfer	N	
	J4 TW4	O4-5		H4 Politiek in theorie + H6.2 Politieke partijen	45	2		S		Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	A,B,E	Vormingsvraagstuk + onderzoeksvaardigheden + bijlage 3 en 5 uit de syllabus	90		30%	S	woordenboek	Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	A,C	Verhoudingsvraagstuk + onderzoeksvaardigheden + bijlage 3	90		30%	S	woordenboek	Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	A,D	Bindingsvraagstuk + onderzoeksvaardigheden + bijlage 3 en bijlage 5	90		30%	S	woordenboek	Cijfer	J	

Natuurkunde

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1	G1	H1 Elektrische schakelingen	45	2		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P2	O4-2	A,I,C1	H2 Sport en beweging 1 en H6 vaardigheden	nvt	1		P,G	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-3	C1	H3 Materialen	45	2		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-4	B2	H4 Sport en beweging 2	45	2		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P4	PO4-1	A,I	Uitvoering PO + H6 Vaardigheden	nvt	1	10%	P,G	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW4	O4-5	D	H5 Radioactieve straling en medische beeldvorming	45	2		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	G,D,B1	Hfs 1 (Elektriciteit), Hfs 3 (Materialen), Hfs 7 (Muziek en telecommunicatie)	90		30%	S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	C,E2	Hfs 2 (sport en verkeer/bewegingen), Hfs 4 (Sport en verkeer/krachten), Hfs 8 (Sport en verkeer/ arbeid, energie en vermogen) + Katern "Weer en klimaat"	90		30%	S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	B2,B3,E1	Hfs 5 (Straling en gezondheid), Hfs 9 (Zonnestelsel en heelal) + Katern "Optica"	90		30%	S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	J	

Nederlandse taal- en letterkunde

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 TW1	O4-1	E	Verhaalanalyse (reader)	60	1	-	S	woordenboek	Cijfer	N	
	J4 P1/2/3/4	O4-2	C	Schrijfvaardigheid: meerdere opdrachten gedurende periode (beoordeling o.b.v. taalverzorging)	in les	1	-	S	-	Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-3	A, D	Leesvaardigheid (reader) + woordenschat (woordenlijst via docent)	60	2	-	S	-	Cijfer	N	
	J4 P2/3	O4-4	B, E	Spreekvaardigheid: presentatie boek 1 (minstens niveau 2)	2-3min. p.p.	1	-	M	-	Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-5	E	Literatuur: boek 2 – poëzie + liedteksten + beeldspraak en stijlfiguren (reader)	60	2	-	S	-	Cijfer	N	
	J4 P3/4	O4-6	B, E	Spreekvaardigheid: boek 3 – groepspresentatie over historisch werk (groepsproces wordt ook beoordeeld)	2-3min. p.p.	2	-	M/G	-	Cijfer	N	Tijdens periode 3 starten leerlingen met (het voorwerk voor) presenteren. Indien nodig worden de presentaties afgerond in periode 4
	J4 P4	O4-7	C, D, E	Literatuur + schrijfvaardigheid: schrijfpdracht bij boek 4 (minstens niveau 2)	90	2	-	S	-	Cijfer	N	Tekst wordt tijdens twee lessen geschreven.
	J4 TW4	O4-8	A, D	Leesvaardigheid + argumentatieve vaardigheden (reader)	90	3	-	S	woordenboek	Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	A, C, D	Leesvaardigheid + taalvaardigheid	90		10%	S	woordenboek	Cijfer	J	
	J5 P2/3	T5-2	B	Mondelinge taalvaardigheid (in les)	n.v.t.		30%	M		Cijfer	N	
	J5 TW2	T5-3	C, D	Schrijfvaardigheid + argumentatieve vaardigheden	120		30%	S	woordenboek	Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-4	B, E	Literatuur n.a.v. gelezen boeken	15		30%	M		Cijfer	N	De leeslijst bestaat uit acht gelezen werken: vier uit H4 en vier uit H5 (minstens niveau 3)
Toelichting	* De leeslijst bestaat uit acht werken: H4 = boek 1 t/m 4 (minstens niveau 2) en H5 = boek 5 t/m 8 (minstens niveau 3) * Voor alle schriftelijke toetsen geldt dat spel- en schrijffouten leiden tot puntenaftrek.											

Nederlandse taal- en letterkunde (TAN/synthese)

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1	C	Taalverzorging: spelling en formuleren (ON, blok 4)	45	1	-	S		Cijfer	N	ON = Op Niveau
	J4 TW1	O4-2	E	Literatuur: verhaalanalyse	60	1	-	S		Cijfer	N	
	J4 P1/2	O4-3	B	Presentatie	2-3min. p.p.	1	-	G/M		Cijfer	N	Opdracht afhankelijk van docent
	J4 P1/2	O4-4	C	Schrijfvaardigheid	n.v.t.	1	-	G/S		Cijfer	N	Opdracht afhankelijk van docent
	J4 TW2	O4-5	A	Leesvaardigheid + woordenschat	90	1	-	S		Cijfer	N	Eigen materiaal of ON (Lezen: blok 1 en 2 + Woordenschat: blok 1, 2 en 3)
	J4 TW3	O4-6	C, E	Literatuur (poëzie + beeldspraak en stijlfiguren)	60	2	-	S		Cijfer	N	
	J4 P3/4	O4-7	B, E	Literatuur + presentatie over middeleeuws(e) werk(en) + toets	3 min. p.p. 30 min.	2	-	G/S/M		Cijfer	N	Combinatiecijfer presentatie (50%) en toets (50%)
	J4 P4	O4-8	C	Schrijfopdracht bij gelezen boek	60	2	-	S	woordenboek	Cijfer	N	
	J4 TW4	O4-9	A, D	Leesvaardigheid + argumentatieve vaardigheden (ON, blok 1, 2 en 3)	90	3	-	S		Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	A, C, D	Leesvaardigheid + taalvaardigheid	90		10%	S	woordenboek	Cijfer	J	De docent bepaalt wat afgerond moet zijn voor de toets afgenomen kan worden.
	J5 P1/2	T5-2	B	Mondelinge taalvaardigheid	8-15 min. p.p.		30%	M		Cijfer	N	
	J5 TW2	T5-3	C, D	Schrijfvaardigheid + argumentatieve vaardigheden	120		30%	S	woordenboek	Cijfer	J	De docent bepaalt wat afgerond moet zijn voor de toets afgenomen kan worden.
	J5 TW3	T5-4	B, E	Literatuur n.a.v. leeslijst	15		30%	S/M		Cijfer	N	De leeslijst bestaat uit acht gelezen werken: vier uit H4 en vier uit H5 (minstens niveau 3). De docent bepaalt wat de leerling moet doen ter voorbereiding (en hangt hier gewicht aan).
Toelichting	* In totaal lees je 8 boeken voor je lijst/mondeling in H5: H4 = boek 1 t/m 4 / H5 = boek 5 t/m 8 * Bij alle (schriftelijke) toetsen leiden spel- en schrijffouten tot puntenaftrek.											

Praktijkgericht programma (PGP)

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 TW1	T4-1	A4	Onderzoek: onderzoeksvaardigheden en journalistiek	45		5%	S	woordenboek	Cijfer	N	
	J4 P2/P3	T4-2	A1	Communicatieve vaardigheden: mondeling presenteren	5-10		5%	M		Cijfer	N	
	J4 P3	T4-3	A4, E4, E5	Verslag voortgang project	n.v.t.		5%	S		Cijfer	N	
	J4 TW3	T4-4	A6, A7	Psychologische aspecten: kritisch denken, financiële zelfredzaamheid en omgang met jezelf en anderen	45		10%	S	woordenboek	Cijfer	N	
	J4 P4	T4-5	A2, A3, B1-B3, C1, D1, E1-E3, E6-E10	Presentatie voortgang project	10-15		10%	M, G		Cijfer	N	
	J4 P4	T4-6	A1	Eindverslag project	n.v.t.		15%	S, G		Cijfer	N	Eind mei inleveren. In juni alvast bezig voor H5.
25/26	J5 P1	T5-1	A5, E4, E5	Onderzoeksplan project	n.v.t.		10%	S, G		Cijfer	N	Midden/eind september inleveren.
	J5 P2	T5-2	A1, A4	Presentatie voortgang project	10-15		15%	M, G		Cijfer	N	Vindt niet plaats in toetsweek 2.
	J5 P3	T5-3	A2, A8, B1-B3, C1, D1, E1-E3, E6-E10	Eindverslag laatste project (inclusief uitgebreide reflectie)	n.v.t.		25%	S, G		Cijfer	N	Deadline: 31 maart

Profielwerkstuk (PWS)

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
25/26	J5 P1-2	PO5-1		Profielwerkstuk	Nvt		100%	S/M		Cijfer	N	Het onderwerp wordt in overleg met de PWS-begeleider gekozen.

Het cijfer voor het profielwerkstuk is een onderdeel van het combinatiecijfer.

Het profielwerkstuk is een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn voor de vervolgopleiding. Het is een opdracht waarbij leerlingen in groepen een hoofdvraag opstellen en deze vervolgens onderzoeken om tot een antwoord te komen. Dit antwoord wordt uiteindelijk gepresenteerd, waarbij de wijze van presenteren niet vaststaat. Van het onderzoek naar het antwoord wordt verslag gedaan. Tijdens het hele proces vinden tussentijdse beoordelingen plaats en wordt geëvalueerd met de begeleiders en de leerlingen.

Het profielwerkstuk heeft op één vak of meer vakken betrekking. Het vak of de vakken waarop het werkstuk betrekking heeft, moet onderdeel uitmaken van het totale (eindexamen)pakket van de leerling. Wel moet altijd ten minste één groot vak betrokken zijn. Een groot vak heeft in de bovenbouw op de havo een omvang van minimaal 320 uur. De school bepaalt op hoeveel vakken het profielwerkstuk betrekking heeft en welke vorm het dient te hebben.

Rekenvaardigheid

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	T4-1		Schoolexamen rekenvaardigheid op 3F niveau Moment 1	60		100%	S		Cijfer	N	
	J4 P3	T4-2		Schoolexamen rekenvaardigheid op 3F niveau Moment 2	60		*	S		Cijfer	N	
25/26	J5 P1	T5-1		Schoolexamen rekenvaardigheid op 3F niveau Moment 3	60		*	S		Cijfer	N	

Het schoolexamen rekenen is verplicht voor leerlingen die geen examen doen in Wiskunde (A of B). Het schoolexamen moet minimaal 1x zijn afgelegd om deel te mogen nemen aan het examen.

Het eindresultaat van de rekentoets telt NIET mee in de slaag- en zakregeling, wel zal het resultaat op een apart certificaat bij het diploma worden meegegeven. Bij meerdere pogingen zal het hoogst behaalde cijfer worden vermeld.

*Het schoolexamen wordt 3x aangeboden waarvan 2x in havo 4 (periode 1 en periode 3) en 1x in havo 5. De leerling mag er bij een voldoende resultaat voor kiezen, niet aan de andere pogingen deel te nemen. Bij ziekte maak je de rekentoets op het eerstvolgende reguliere moment zoals in bovenstaand PTA is aangegeven.

Scheikunde

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1		SO gedeelte H1 Atoombouw	25	1		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW1	O4-2		Toets H1 Atoombouw + gedeelte H2 Koolstofchemie	45	1		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P2/P3	O4-3		Experimenten H3 Zouten	Nvt	1		P, G	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-4		Toets gedeelte H2 Koolstofchemie + H3 Zouten	45	2		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P3/P4	O4-5		Experimenten H5 Oplosbaarheid	Nvt	1		P, G	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-6		Toets H4 Chemisch rekenen en H5 Oplosbaarheid	45	2		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P4	PO4-1	A,D1,D2	PO H7 Kwalitatieve en kwantitatieve analyse	Nvt		25%	P, G	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	Het cijfer voor PO4-1 telt <u>niet</u> mee voor de overgang naar havo 5.
	J4 TW4	O4-7		H6 Zuren en basen	45	2		S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	B,C2,C3,C4,C6	Hs 4, 6 en 8, rekenen, energie evenwicht en zuren en basen	90		25%	S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	B,D	Hs 1,2, 3 en 11; atoom- en molecuulbouw, zouten en redox	90		25%	S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	B,C1,C5,C7,C8, E,F,G	Hs 5, 9, 10, 12 en 13 Organische chemie, polymeer- en biochemie, groene chemie, industriële chemie	90		25%	S	Binas en gewone rekenmachine	Cijfer	J	

Wiskunde A

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1	A, B1, C1, C2	Hoofdstuk 1: Tabellen en grafieken	45	1		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW1	O4-2	A, B1, C1, C2, B3	Hoofdstuk 1: Tabellen en grafieken Hoofdstuk 4: Handig tellen	90	1		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-3	A, B1, B2, C1, C2, C3, C4	Hoofdstuk 3: Lineaire verbanden Hoofdstuk 6: Rekenregels en formules Algebraïsche vaardigheden	90	2		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-4	A, E1, E2	Hoofdstuk 2: De statistische cyclus	90	2		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P4	O4-5	A, B1, B2, C, D	Hoofdstuk 5: Veranderingen Werkbladen lineaire en exponentiële verbanden	45	2		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW4	PO4-1	A, E4, E5	Paragraaf 2.5: Conclusies trekken Hoofdstuk 8: Statistiek met de computer	60	1	10%	S	Laptop met Excel	Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	A, B1, B2, C1, C2, C3, C4, C5, D	Hoofdstuk 1: Tabellen en grafieken Hoofdstuk 3: Lineaire verbanden Hoofdstuk 5: Veranderingen Hoofdstuk 6: Rekenregels en formules Hoofdstuk 9: Exponentiële verbanden	90		30%	S	Grafische rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	A, B3, E1, E2, E3, E4	Hoofdstuk 2: De statistische cyclus Hoofdstuk 4: Handig tellen Hoofdstuk 7: Statistiek en beslissingen Hoofdstuk 10: Statistiek gebruiken	90		30%	S	Grafische rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	A, B1, B2, C3, C4, C5	Hoofdstuk 3: Lineaire verbanden Hoofdstuk 6: Rekenregels en formules Hoofdstuk 9: Exponentiële verbanden Hoofdstuk 11: Formules en variabelen	90		30%	S	Grafische rekenmachine	Cijfer	J	

Wiskunde B

School-jaar	Periode / TW	Toets	Domein	Onderwerp	Duur	Weging Rapport	Weging SE	Toets-vorm	Hulpmiddelen in toets	Beoor-deling	Herk.	Toelichting
24/25	J4 P1	O4-1	A,B1,B2	H1: Formules	45	1		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW1	O4-2	A,B1,B2,C1,D1,D2,D3	H1: Formules H2: Veranderingen	90	1		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 P2	O4-3	A,C1	H3: Hoeken en afstanden	45	1		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW2	O4-4	A,C1,B1,B2	H3: Hoeken en afstanden H4: Werken met formules	90	2		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW3	O4-5	A,B1,B2,D3,D4	H5: Machten, exponenten, logaritmen H6: Afgeleide functie (eerste deel hoofdstuk)	90	2		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
	J4 TW4	O4-6	A,B1,B2,D3,D4	H6: Afgeleide functie H7: Lijnen en cirkels	90	2		S	Grafische rekenmachine	Cijfer	N	
25/26	J5 TW1	T5-1	A,B1,B2,B4,C1,C2	H1: Formules H7: Lijnen en cirkels H8: Goniometrie	90		30%	S	Grafische rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 TW2	T5-2	A,B1,B2,C1,C2	H3: Hoeken en afstanden H5: Machten, exponenten, logaritmen H9: Exponentiële verbanden H10: Meetkundige berekeningen	90		30%	S	Grafische rekenmachine	Cijfer	J	
	J5 TW3	T5-3	A,B1,B2,B3,D1,D2,D3,D4	H2: Veranderingen H4: Werken met formules H6: Afgeleide functie H11: Verbanden en functies	90		40%	S	Grafische rekenmachine	Cijfer	J	

BIJLAGE bij het *Programma van Toetsing en Afsluiting* van OSG Sevenwolden, afdeling havo

Nadere bepalingen ten aanzien van de organisatie van het schoolexamen

1. Schoolexamenperioden

Onderdelen van het schoolexamen havo worden afgenomen in het vierde en vijfde leerjaar.

a) gedurende vier speciaal ingerichte toetsweken van elk circa vijf dagen, waarin de leerling geen lessen volgt maar alleen toetsen aflegt. In **havo 5** wordt er voornamelijk getoetst in drie lesvrije toetsperiodes, die elk steeds circa vijf dagen duren. De vierde periode wordt gebruikt voor het centraal examen (CE).

b) in een enkel geval gedurende de lesperiode en/of tijdens de reguliere les.

2. Het aantal schriftelijke toetsen per vak en de per toets toegestane tijd

Er bestaan twee manieren om tot een schoolexamentoets (T- of PO-)cijfer te komen:

(a) In de loop van **havo 4** wordt – waar in het PTA aangegeven - voor een enkel vak een schoolexamen afgenomen. Deze schoolexamens zijn niet herkansbaar, tenzij in het betreffende PTA anders aangegeven wordt.

(b) In de loop van **havo 5** wordt aan het einde van een lesperiode één (T-)toets aangeboden. Deze toets is in principe herkansbaar, tenzij in het betreffende PTA anders wordt aangegeven

- 2.1. Het aantal schriftelijke toetsen per vak is bepaald op maximaal één per school-examenperiode. Dit geldt niet voor de toetsen die worden afgenomen in havo 4. Evenmin geldt dit voor het schoolexamen *kijk-/luistertoets* moderne vreemde talen in havo 5: vanwege de uitslagdatum van deze toetsen is de herkansingsmogelijkheid ervoor formeel ondergebracht in de daaropvolgende toetsperiode.
- 2.2. Daarnaast kunnen er voor de vakken die dat betreft maximaal twee school-examentoetsen mondeling worden afgenomen, per schoolexamenperiode maximaal één.
- 2.3. Een schriftelijke toets duurt 45, 60 of 90 minuten. Voor het vak NETL is eenmaal een langere toets van maximaal 150 minuten toegestaan. De maximale tijd voor een mondelinge toets bedraagt 30 minuten. Een mondelinge toets waar drie of meer kandidaten tegelijk aan deelnemen, duurt maximaal 45 minuten. Kijk-/ luistertoetsen bij de moderne vreemde talen duren ca. 60 minuten.

3. Praktische opdrachten (PO's)

- 3.1. De leerling moet ten hoogste twee *volledige* praktische opdrachten per vak uitvoeren. In afwijking hiervan gelden voor de vakken kunst (KuA), bewegen, sport en maatschappij (BSM), maatschappijleer (Ma), aardrijkskunde (AK), biologie (Bio), het praktijkgerichte programma (PGP), culturele en kunstzinnige vorming (CKV) en informatica (IN) afwijkende aantallen. Bij een aantal vakken leveren deel-PO's in de loop van een schooljaar samen uiteindelijk één volwaardig PO-cijfer op.

4. Het combinatiecijfer

- 4.1. Het combinatiecijfer is het rekenkundig gemiddelde van de hierna te noemen vakken / schoolexamenonderdelen, die met een cijfer op de cijferlijst staan.
Het combinatiecijfer wordt op de eindcijferlijst vermeld en telt mee bij de uitslagbepaling.
→ Voor het havo gaat het om het vak *maatschappijleer*, het cijfer voor het *profielwerkstuk* en het cijfer voor het vak *CKV*.
- 4.2. Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde gehele cijfers gemiddeld. Vervolgens wordt dat gemiddelde weer afgerond op het naastbij liggende gehele getal (5,5 wordt 6 en 5,45 wordt 5). Als één van de aan het combinatiecijfer bijdragende onderdelen een 3 of lager is, kan de leerling niet slagen.

5. Het profielwerkstuk

- 5.1. Het profielwerkstuk is een uitgebreide praktische opdracht, waarbij ten minste één vak uit het profiel dat de leerling volgt, is betrokken. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 320 uur. Met het profielwerkstuk sluit de leerling als het ware zijn profiel af. De leerling maakt één profielwerkstuk. Daarmee zijn 80 klokuren gemoeid.
Via het profielwerkstuk worden vaardigheden, kennis en inzicht getoetst. Net als bij een gewone praktische opdracht tellen bij de beoordeling het werkproces, het eindresultaat en de presentatie mee.
- 5.2. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer dat meetelt voor het combinatiecijfer.
- 5.3. De leerling maakt een profielwerkstuk dat moet voldoen aan de voorwaarden zoals die zijn beschreven in de beoordelingskaarten en instructies, die elke leerling via *Somtoday* kan raadplegen.
- 5.4. De school geeft de datum aan waarop het profielwerkstuk uiterlijk moet zijn afgerond.
- 5.5. Publieke presentatie van het PWS aan belangstellenden van buiten de school op een speciaal daarvoor ingerichte avond maakt integraal deel uit van de te beoordelen PWS-prestatie.

6. Herkansing schriftelijke, praktische en/of mondelinge toetsen

Voor de OSG-brede kaders van deze regeling wordt u verwezen naar het *Examenreglement OSG Sevenwolden, HAVO/Atheneum*, art.17.

- 6.1 In principe is in havo 5 een schoolexamen (T-toets) of praktische opdracht herkansbaar, behalve wanneer dat in het betreffende PTA expliciet anders staat aangegeven.
Schoolexamentoetsen en (deel-)praktische opdrachten in havo 4 zijn niet herkansbaar, tenzij in het betreffende PTA anders is aangegeven.
- 6.2 Met inachtneming van de in het PTA geboden mogelijkheden en beperkingen moet een leerling een herkansing van een toets of een praktische opdracht digitaal volgens een voorgeschreven *format* aanvragen bij de secretaris van het examen vóór een door de locatiedirecteur te bepalen datum en tijdstip.
Dit moment staat in ieder geval vermeld op het digitale herkansingsaanvraagformulier maar zal ook door de examensecretaris zo spoedig mogelijk bekend worden gemaakt na afloop van de betreffende toetsperiode.
- 6.3 Herkansingstoetsen kunnen alleen afgelegd worden op momenten die door de locatiedirecteur worden vastgesteld. Indien een leerling om enige reden of oorzaak verhinderd is daarbij aanwezig te zijn, wordt hij niet in staat gesteld de herkansing op een ander tijdstip alsnog te maken. Zie ook art.17 van het *Examenreglement*.

- 6.4 Praktische opdrachten – indien herkansbaar - kunnen worden herkanst volgens een door de betrokken vakgroep op te stellen tijdschema en onder haar voorwaarden.
- 6.5 Een leerling die in de gelegenheid wordt gesteld een herkansingstoets af te leggen, ontvangt van de examensecretaris via *Somtoday* en/of *Zermelo* bericht over tijd en plaats van deze herkansingstoets.

7. Rapportage van schoolexamenresultaten

- 7.1. De school stelt na elke toetsperiode waarin schoolexamentoetsen zijn afgenomen, de leerlingen en zijn ouders via *Somtoday* op de hoogte van de schoolexamenresultaten.
- 7.2. Na afronding van het schoolexamen controleren leerling en leraar-examinator samen de behaalde schoolexamencijfers en het daaruit voortvloeiende eindcijfer van het schoolexamen.
- 7.3. Verschillen de bevindingen over de toegekende cijfers dan wordt de secretaris geraadpleegd. Het cijfer dat vermeld staat op het werk van de leerling is uiteindelijk bindend.
- 7.4. Uiterlijk twee weken voor de aanvang van het centraal examen ontvangt elke examenkandidaat een cijferlijst met daarop, per vak, een overzicht van de behaalde schoolexamencijfers en alle daaruit voortvloeiende eindcijfers van het schoolexamen en de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.
- 7.5. De leerling is verplicht eventuele fouten of omissies in dit rapport onmiddellijk te melden bij de secretaris voor het examen. Kloppen de cijfers, dan tekent de leerling voor akkoord op de daarvoor bestemde lijst.

8. De archivering van het schoolexamen: het *examendossier*

Het schoolexamen brengt nogal wat met zich mee. Er wordt dan ook een dossier bijgehouden: het *examendossier*. Van dit examendossier bewaart de school tot een half jaar nadat de leerling de school heeft verlaten:

- (a) deze *algemene informatie* over het schoolexamen
- (b) het *Examenreglement* van onze school
- (c) het *Programma van Toetsing en Afsluiting*
- (d) alle *nadere instructies* voor praktische opdrachten, handelingsdelen en het PWS
- (e) alle *toetsopgaven + correctiemodellen*
- (f) alle *opdrachten* verstrekt in het kader van praktische opdrachten en het PWS
- (g) alle *beoordelingen* van werkstukken
- (h) alle cijfer- en beoordelingslijsten en *schoolexamenrapporten*.

(a) en (b) worden gepubliceerd in *Somtoday* en op de schoolwebsite (<https://www.sevenwoldencampus.nl/examen>), (c) in *Somtoday*.

De leerling dient zijn gemaakte en geretourneerde schoolexamenwerk en de hem uitgereikte schoolexamenrapporten goed te bewaren, in ieder geval tot een half jaar na het verlaten van de school.

Einde BIJLAGE

De indeling van het Centraal Eindexamen (CE)

Voor al je vakken doe je examen. Dit examen bestaat per vak uit één of twee delen:

1. het **schoolexamen** (SE). Dit examendeel verzorgt onze school zelf;
2. het **centraal examen**, kortweg CE, dat voor alle havo-scholen in ons land gelijk is.

Het schoolexamen bestrijkt de leerjaren havo 4 en havo 5. Het centraal examen wordt afgenomen aan het einde van havo 5. Voordat je aan het centraal examen kunt beginnen, moet je je schoolexamens hebben afgerond.

Voor sommige vakken is er *alleen* een schoolexamen, te weten:

- bewegen, sport en maatschappij (BSM)
- culturele en kunstzinnige vorming [in het gemeenschappelijk deel in H4] (CKV)
- maatschappijleer [in het gemeenschappelijk deel in H4] (MAAT)
- informatica (IN)
- het profielwerkstuk (PWS)
- het praktijkgerichte programma (PGP)
- lichamelijke opvoeding (LO)

Alle overige vakken sluit je af met een schoolexamen én een centraal examen. Het schoolexamencijfer en het cijfer van het centraal examen zijn getallen die op één decimaal zijn afgerond. Beide delen tellen even zwaar. Het examencijfer is dus het gemiddelde van het schoolexamencijfer en het cijfer van het centraal examen. Dat gemiddelde wordt vervolgens afgerond op een geheel getal.

De slaag/zakregeling en de rekentoets:

Een paar belangrijke voorwaarden om een diploma te behalen (**maar er zijn er meer...**):

- Het gemiddelde *centraal examencijfer* moet onafgerond **5,50 of hoger** zijn (dus alleen van de vakken die je op het CE doet, zonder combinatiecijfer).
- Voor de drie vakken Nederlands, Engels en wiskunde *samen* mag je slechts eenmaal een eindcijfer niet lager dan een 5 scoren, of anders gezegd: slechts voor één van deze drie vakken mag je een 5 scoren. Met een 4 of lager voor één van deze drie vakken kun je dus niet slagen.
- Leerlingen die geen wiskunde in hun vakkenpakket hebben, moeten verplicht deelnemen aan het schoolexamen rekenen om te kunnen slagen.
- Het vak lichamelijke opvoeding is beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.

Voor vragen over of naar aanleiding van het Examenreglement of het Programma van Toetsing en Afsluiting kun je je wenden tot je teamleider of de secretaris voor het examen.